

מסכת חולין דף צב/א

ובגפן שלשה שריגים אמר רב חייא בר אבא אמר רב אלו ג' שרי גאים היוצאים מישראל בכל דור ודור פעמים ששנים כאן ואחד בארץ ישראל פעמים ששנים בארץ ישראל ואחד כאן יהיבו רבנן עינייהו ברבנא עוקבא ורבנא נחמיה בני בריתיה דרב רבא אמר אלו שלשה שרי גוים שמלמדים זכות על ישראל בכל דור ודור תניא רבי אליעזר אומר גפן זה העולם שלשה שריגים זה אברהם יצחק ויעקב והיא כפורחת עלתה נצה אלו האמהות הבשילו אשכולותיה ענבים אלו השבטים אמר לו רבי יהושע וכי מראין לו לאדם מה שהיה והלא אין מראין לו לאדם אלא מה שעתיד להיות אלא גפן זה תורה שלשה שריגים אלו משה ואהרן ומרים והיא כפורחת עלתה נצה אלו סנהדרין הבשילו אשכולותיה ענבים אלו הצדיקים שבכל דור ודור אמר ר"ג עדיין צריכין אנו למודעי דמוקים ליה כוליה בחד מקום רבי אלעזר המודעי אומר גפן זה ירושלים שלשה שריגים זה מקדש מלך וכהן גדול והיא כפורחת עלתה נצה אלו פרחי כהונה הבשילו אשכולותיה ענבים אלו נסכים רבי יהושע בן לוי מוקים לה במתנות דאמר ר' יהושע בן לוי גפן זו תורה שלשה שריגים זה באר עמוד ענן ומן והיא כפורחת עלתה נצה אלו הבכורים הבשילו אשכולותיה ענבים אלו נסכים רבי ירמיה בר אבא אמר גפן אלו ישראל וכן הוא אומר גפן ממצרים תסיע שלשה שריגים אלו שלשה רגלים שישראל עולין בהן בכל שנה ושנה והיא כפורחת עלתה נצה הגיע זמן של ישראל לפרות ולרבות וכן הוא אומר ובני ישראל פרו וישרצו עלתה נצה הגיע זמן של ישראל ליגאל וכן הוא אומר ויז נצחם על בגדי וכל מלבושי אגאלתי הבשילו אשכולותיה ענבים הגיע זמנה של מצרים לשתות כוס התרעלה והיינו דאמר רבא שלשה כוסות האמורות במצרים למה אחד ששתה בימי משה ואחד ששתה בימי פרעה נכה ואחד שעתידה לשתות עם כל העובדי כוכבים אמר ליה רבי אבא לרבי ירמיה בר אבא כי דריש להו רב להני קראי באגדתא כוונתך דריש להו אמר רבי שמעון בן לקיש אומה זו כגפן נמשלה זמורות שבה אלו בעלי בתים אשכולות שבה אלו תלמידי חכמים עלין שבה אלו עמי הארץ קנוקנות שבה אלו ריקנים שבישראל והיינו דשלחו מתם ליבעי רחמים איתכליא על עליא דאילמלא עליא לא מתקיימין איתכליא

מדרש רבה במדבר פרשה יד פסקה ה

בחר לשון צדיק שעל ידי חכמתו זכה למלכות כמה דתימא (שם מא) אחרי הודיע אלהים אותך את כל זאת וגו' אתה תהיה על ביתי וגו' שבעים שקל בשקל הקדש שבא גבריאל והוסיף לו אות אחת על שמו משמו של הקב"ה ולימדו שבעים לשון שנאמר (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע שאילולי כן לא היו המצריים מקבלים את יוסף לשלוט עליהם

ילקוט שמעוני תהלים - פרק פא - רמז תתלא

עדות ביהוסף שמו. אמר ר' חייא בר אבא בשעה שא"ל פרעהובלעדיך לא ירים איש את ידו אמרו אצטגנינין לפרעה עבד שלקחו רבו בעשרים כסף תמליכהו עלינו, א"ל גווי מלכות אני רואה בו, אמר ליה אם כן ספר עמו בשבעים לשון, באותה שעה בא גבריאל ולימדו שבעים לשון ולא הוה גמיר עד שהוסיף לו אות א' משמו של הקב"ה שנא' עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע. הפסוק הזה מתחיל בע' ומסיים בע' על ע' לשון שלמדו, ולא עוד אלא שמדבר בלשון שלא היה בהם כח לשמוע שנא' עדות ביהוסף שמו וגו' (בשופטים ברמז מ"ד):

מדרש תנחומא חקת פרק ו

וכלל זה יוסף שנא' (בראשית טז) ויכלכל יוסף אמרו המצרים כלום מלך עלינו עבד זה אלא בחכמתו מה עשו לו הביאו לו שבעים פתקין כתבו עליהן שבעים לשון והיו משליכין לפניו וקרא כל א' וא' בלשונו ולא עוד אלא שהיה מדבר בלשון הקדש שלא היו יודעים ולא היה בהן כח לשמוע שנא' (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע

מסכת תענית דף ז/א

דאמר רבי חנינא הרבה למדתי מרבתי ומחבירי יותר מרבתי ומתלמידי יותר מכולם

בראשית פרק ב

(יח) וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹקִים ל' א טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵצָר כְּנָגְדוֹ:
(יט) וַיֵּצֵר ה' אֱלֹקִים מִן הָאָדָמָה כָּל חַיֵּית הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיֵּבֵא אֶל הָאָדָם לְרֹאוֹת מֶה יִקְרָא לוֹ וְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם יִקְרָא שְׁמוֹ:
(כ) וַיִּקְרָא הָאָדָם שְׁמוֹת לְכָל הַבְּהֵמָה וְלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְלֹכְלֵ חַיֵּית הַשָּׂדֶה וְלָאָדָם ל' א מֵצָר עֵצָר כְּנָגְדוֹ:

מסכת ברכות דף ז/ב

ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי גדולה שמושה של תורה יותר מלמודה שנאמר פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו למד לא נאמר אלא יצק מלמד שגדולה שמושה יותר מלמודה

מסכת עירובין דף נד/א

אמר ליה שמואל לרב יהודה שיננא פתח פומיך קרי פתח פומיך תני כי היכי דתתקיים בך ותוריך חיי שנאמר כי חיים הם למצאיהם ולכל בשרו מרפא אל תקרי למצאיהם אלא למוציאיהם בפה